



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Alienatio Canonica Rerum Ecclesiae Temporalium

**Wiestner, Jacob
Prielmeyer, Bernhard F.**

Ingolstadii, 1692

Articulus III. De Rebus, quarum libera Alienato Prælati est prohibita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61444](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61444)

mativâ quàm negativâ Regulâ, id est, id unumquemque posse, quod sibi concessum est, non verò, quod sibi non est prohibitum.

19 Prælati Sæcularibus Episcopo inferioribus similem Ecclesiarum suarum, Rerumque ad eas spectantium Administrationem; ac proinde super iis actionem, defensionemque Rectoribus Parochiarum, & in his Canonicè institutis Vicarijs Perpetuis eum Felino *in c. G. Perpetuus: 12. de Fide Instrument. n. 4* tribuunt Wagnereck *in Exegetic. Edocerit. Not. 6. & cit. Pirthing Tit. 1. à n. 34.* & obtinere Rectores Hospitalium, aliorumque Piorum Locorum auctoritate Episcopali erectorum, supponi videtur *Clement. 2. de Relig. Domib.* Quamvis illorum, & istorum potestas hodie non sit ita libera & absoluta, multumque pendeat ab Episcopis, & in multis locis à Principibus aut aliis Magistratibus Sæcularibus: imò multarum Parochiarum Res Temporales in pluribus Provinciis, Germaniæ præsertim nostræ, administrantur per sæculares vulgo die *Kirchen-Pröbst / Kirchen-oder Heiligen Pfleger* / ut ex *Recessu Concordatorum* inter Serenissimos & Potentissimos Principes Baviaræ nostræ ex una, & Diocesum Ordinarios ex altera parte 1583. initorum *art. 1 §. Damit aber constat: & de rebus ad illas, & alias Ecclesias & Capellas pertinentibus Contractus cum Ecclesiastici & Sæcularis Magistratûs consensu celebrentur, ut in iisdem Concordat. Art. 5. §. 3ten Contracten* habetur.

ARTICULUS III.

De Rebus, quarum libera Alienatio Prælati est prohibita.

SUMMARIUM.

1. Res Ecclesiarum sine causa alienari nequeunt etiam à Papa,
2. Illarum non Domino, sed Administratore,
3. Non

3. Non adstricto ad Solennitates;
4. Neque LL. aut Pœnis Ecclesiasticis obnoxio.
5. Significatio Vocam Papa & Roma.
6. Expositiones difficillimi text. Can. Non liceat. 12. q. 2.
7. Papâ inferiores Pralati liberè non alienant Immobilia,
8. Spectato Jure Imperiali,
9. Gregorij IX. Authoritate & usu approbato;
10. Jure Ecclesiastico Antiquo;
11. Recentiore Constitutionum Apostolicarum;
12. Et Decreto Congreg. Card. Trident. Interpp.
13. Ratio prohibita Alienationis Immobilem.
14. Idem prohibentur alienare Mobilia Pretiosa.
15. In specie oppida, castra, prædia &c.
16. Ususfructum & Redditus annuos,
17. Jura & actiones ad illa.
18. Pretiosam Ecclesia supellectilem,
19. Reliquias SS. insignes,
20. Bibliothecam,
21. Servos, sive Mancipia Ecclesiastica,
22. Præsertim Rustica;
23. Integros greges, armenta,
24. Alias res solitas fructificare.
25. Quæ Pretiosa, desumendum à Consuetudine,
26. Pralato permittente Pretiosorum Commutationem &c.
27. Pecunia inter Mobilia censetur,
28. Nisi ad Mobiliam Emptionem destinata sit,
29. A Donato Testatore &c. non ab ipso Pralato:
30. Vel ad futuras necessitates in Ecclesia thesauro asseruetur.

Rerum Ecclesiasticarum liberam, & justâ causâ destitutam Alienationem Prælatis, aliisque Ecclesiarum, Monasteriorum, aliorum Sacrorum, aut Religiosorum locorum Administratoribus quibuscunque, & ipsi etiam summo Pontifici non permissam cum Navarro *Comment. de Spolijs Cleric. §. 2. à n. 2.* Archidiacono *in can. Non liceat 12. q. 2.* Turcremata *in can. Videntes causâ & quest. eâdem n. 5.* Panormit. *in c. Constitutus de Religios. Domib. n. 15.* docent Redoanus *de Reb. Eccl.*

C

clef.

cles. non alien. Rubr. 30. casu. 4. n. 15. Bonacina Tract. eodemq. unica p. 5. §. 1. & 2. & Donatus Tom. 1. Prax. Regul. p. 2. Tract. 14. q. 27. d. n. 1. idque non solum propter Juramenta, quibus, imprimis in sua Promotione ad apicem Cardinaliatûs: dein occurrente Sedis Apostolicæ vacatione in Conclavi: & demum in suæ personæ ad summi Pontificatûs fastigium Assumptione, Coronationeque, se Ecclesiæ bona non alienaturum, in eorûmve alienationem non consensurum promittit, teste Fran. Leone
 2 *Theaur. Fori Eccles. p. 1. cap. 15. n. 1. in fine. sed etiam, quod Rerum Ecclesiasticarum ipse, non Dominus, sed Administrator, Conservator, & Dispensator sit, secundum receptam doctrinam D. Thomæ. 2. 2. q. 100. art. 1. ubi ad 7. ait. Quamvis enim Res Ecclesia sint ejus, Papæ, ut principalis Dispensatoris, non tamen sunt ejus, ut Domini & Possessoris, qui possideat nomine sui ipsius, sicut Laici communiter possident bona sua: quæ posteriora verba addit Donatus q. cit. n. 2. quia Rerum Ecclesiasticarum Dominium, præsertim omnino absolutum, à Christo ipsi traditum nusquam habetur; ac proinde illarum tantum habet Administrationem: quæ, quantumvis plena, & à potestate humana quacunque independens sit, constricta tamen est à Lege Divina & Naturali, cum ad Romanæ, aliarumque Ecclesiarum &c. Res, in suam, & Ministrorum Ecclesiasticorum sustentationem, Ecclesiæ Necessitates, Utilitatésque, Fidei Christianæ, & Catholicæ Religionis Conservationem, Defensionemque, & Propagationem, bene meritorum Remunerationem, Pauperum aliorumque egentium, alimenta &c. impendendas obligante juxta can. Aurum. 12. q. 2. & illud Christi: Petre pasce oves meas. Joan. 21.*

3 *Justâ autem causa interveniente, Romanæ & inferiorum Ecclesiarum &c. Res alienare hoc ipso, quod potestate & lege humanâ quacunque superior sit. can. Cuncta &c. 9. q. 3. sine ulla solennitate potest.*

Neque, ut videri potest, hujusmodi summi Pontificis alienationi

nationi obstat famigerata, & perquam difficilis Constitutio Symmachi Papæ, qui, *Non liceat*, inquit, *Papæ pradium Ecclesia alienare aliquo modo pro aliqua necessitate: nec in Usufructum rura dare &c.* constitutâ poenâ, *ut venditor honorem perdat, & qui subscripserit, Anathema sit cum eo, qui dedit, vel qui recepit &c. can. Non liceat 12. q. 2.*

Non, inquam, obstat; quia Symmachus Successori suo imperare, ponere legem, sive Jus dicere non potuit, neque voluit; cum par in parem imperium non habeat per text. *c. Innotuit 20. §. Quamvis de Electione & l. Nam Magistratus 4. ff. de Recept. Arbitr.* multò minùs ligare eum voluit, aut potuit Excommunicationis, vel aliâ Censurâ; Navarrus *Manual. cap. 27. n. 17.* & Suarez *de Censur. disp. 5. sect. 1. à n. 27.* partim quia hæc ferri in eos duntaxat potest, qui potestati Ecclesiasticæ sunt subjecti Vgolinus *de Censur. Tab. 1. cap. 17. §. 6. à n. 4.* Papa autem ulli Humanæ potestati subjectus non est *can. Nemo, can. Aliorum & seqq. q. 3. cit.* Partim verò quia Papæ, etsi legibus Ecclesiasticis, ipsi & reliquis Fidelibus, quoad materiam, communibus, quoad vim Directivam astringi concedatur, ut non pauci DD. volunt propter *Vulgata, Patere legem, quam tu ipse tuleris c. Cum omnes 6. de Constitut. & digna vox est Majestate regnantis, legibus alligatum se Principem profiteri. l. Digna 4. C. de LL.* illis tamen, quamdiu Papatum retinet, non subicitur quoad vim Coactivam: ad quam Censuras aliâsque poenas Ecclesiasticas pertinere, non est, qui inficietur, *citt. Navarr. Vgolinus à n. 8. & Suarez n. 27.*

Huic autem doctrinæ, ne *alleg. can. Non liceat* textus ad-
versaretur, varias ejus expositiones Interpp. excogitarunt. No-
bis placet gemina Barbolæ *in can. cit. n. 5.* quas priusquam de-
mus, notandum est, nomine *Papæ*, quæ Græca vox est, & Patrem
significat, non solum Romanæ & Universalis Summum, Pontifi-
cem, sed Græcæ Patriarchas, imò inferiorum etiam Ecclesiarum,
& simplices Episcopos vocari à SS. PP. consuevisse, ut constat ex
pluribus Epistolis S. Hieronymi, Augustino Papæ inscriptis, &

eruditè ostendit Tholosanus *Syntag. lib. 15. cap. 2. n. 13.*

Nomine etiam *Roma* non tantùm cum adjectivo *Nove* secundùm *can. Constantinopolitana dist. 22. & Novell. 70. cap. 1.* sed etiam simpliciter prolato Constantinopolim fuisse appellatã, cum eodem *cap. 5. n. 7.* tradit Florimund. Remond. *in Fabula Joanne Papa cap. 25. n. 3.* Quin eodem nomine etiam Toletanam & Valentinam Hispaniæ Vrbes nuncupatas, testes sunt Molina *de Primogenijs Hisp. lib. 1. cap. 2. v. 11.* & Joan. Vassæus *Chronic. Hispania tom. 1. cap. 10.* unde

6 Prima. *can. Non liceat cit.* interpretatio est, ibi nomine *Pape* intelligi solos Prælatos Romano Pontifice inferiores: quam Barbofa *l. cit.* defumit & firmat ex eo; quòd textu illo Rerum Ecclesiasticarum Alienationes pro quacunque necessitate prohibeantur; quæ prohibitio afficere nequit summum Pontificem, de ejusmodi rebus, exigente aut suadente justã causã, liberè & licitè disponentem arg. *c. Licet. 2. de Præbend. & Dignit. in. 6.*

Altera, & magis communis est; quòd, etsi *can. cit. Pape*, nomine veniat summus Pontifex, eique alienatio, non pro qualibet, sed exigentis tantùm Ecclesiæ necessitatis aut utilitatis suadentis, vel alia simili justã & rationali causa permittitur, id tamen non proveniat ex Symmachi, aut Alterius cujuscumque Antecessoris, sed ex dictamine propositæ ab illo Legis Naturalis: quã sine justã causa hujusmodi res Ecclesiasticæ quocunque modo alienate, non minùs, imò multò magis, quàm inferiorum Ecclesiarum Episcopi, aliique Prælati & Administratores, Romanus Pontifex prohibetur per tradita à Turrecremata in *can. cit. n. 3.* Ægid. Bellamera *ibid.* & Redoano *Tract. cit. Rubrica 30. casu 4. n. 11.* Anathema autem sive Excommunicationem, & ceteras pœnas *can. cit. V. Quæ lege* decretas non ad Papam in casu non licito alienantem, sed eo inferiores Ministros, Custodes & Administratores Rerum Ecclesiasticarum, istas illegitime vendendo, donando, aut quovis alio modo alienantes spectat, ut cum *cit. Turrecremata n. 4.* advertit *cit. Barbofa n. 5.*

Supre-

Supremo autem hoc Inferioribus Ecclesiarum, Monasteriorum, aliorumque Sacrorum, & Religiosorum Locorum Prælatibus, Rectoribus, & Administratoribus, exigente etiam, aut suaudente iustâ causâ, interdicta sine Canonicis Solennitatibus præcipuè est Alienatio Rerum sive Bonorum Immobilium.

Jure quidem Civili ab Imp. Leone & Anthemio, qui *l. Jubemus* 8
21. C. de SS. Eccles. voluerunt nulli esse facultatem fundos, vel
prædia, sive Urbana, sive Rustica, Res postremò immobiles, sub cuiuscun-
que Alienationis specie, ad quamcunque transferre personam.
 Quæ, ut vocatur *Leonina*, & Ecclesiam solùm Constantinopolitanam spectans prohibitio imprimis ab Anastasio, ejusdem
 Orientis Imp. latâ lege *ad loca foris posita*, sive Ecclesias extra
 Urbem & Sedem Imperatoriam sitas & Constantinopolitano
 Patriarchæ subjectas secundùm *Novell. 7. princip. V. Ab Ana-*
stasio: deinde à Justiniano utriusque Successore ad quascun-

que Ecclesias, Monasteria, aliâque Loca Pia & Religiosa ubique
 terrarum existentia extensa est, ita ut illorum Res Immobilis
 vendi, donari, commutari, aut quocunque alio modo, & in
 quamcunque personam alienari non posset, quin memoratâ
 Leonis Constitutione latæ pœnæ incurrerentur. *Novell. cit. §.*
Nos igitur §. Quia verò Leonis pia memoria §. Si verò in perpetuum.
Novell. 46. princip. V. Nuper igitur & Novell. 120. &c. ex
 quibus Constitutionibus *l. Jubemus cit.* subjecta *Auth. Hoc jus*
porrectum, est desumpta teste Gonzalez in *c. Nulli 5. De rebus*
Eccles. alien. n. 7. Denique eadem prohibitio Leonina ab
 Ecclesia approbata, & quasi Canonizata est: non quidem, ut
 aliqui volunt. *can. Ea enim aut can. Hoc jus porrectum 10. q. 2.*
 quia à Gratiano in Decretum relati textus reducendi sunt ad
 fontes, ex quibus sunt deducti, ac proinde *canones cit.* eam,
 quâ Justinianæ Codex pollet, hoc est Imperialis, & non Ec-
 clesiastici Juris obtinent Authoritatem per tradita à Gutierrez
lib. 1. Canon 22. cap. 21. n. 32. & Barbosa in *Prœem. Decreti*
Gratiani n. 10. sed à Decreto Concilij celebrati apud Sylvane-

Etum, à Gregorio Papal X. Decretalibus inserto & relato *c. Nulli cit.* atque insuper usu, sive consuetudine immemoriali Fori Ecclesiastici, *alleg.* prohibitionem Leoninam & *Auth. Hoc ius cit.* non minùs quàm summorum Pontificum Constitutiones & Decreta Conciliaria observantis, approbato Panormit. *inc. Nulli cit. n. 14.* & Pirrhing *Method. Jur. Canon. lib. 3. Tit. 13. n. 4.*

- ¹⁰ Canonico autem Jure, eorundem Immobilium à Solennitatibus absoluta Alienatio prohibita est *can. 1. can. Monemus 17. can. Quisquis 19. can. Quidquid 34.* ubi à Concilio Agathensi, quidquid Parochiarum Presbyteri de Ecclesiastici Juris possessionibus distraxerint, pro *inani haberi jubetur can. Sine exceptione 50.* quo relatus Leo Papa generaliter, & sine exceptione decernit, *Ne quis Episcopus de Rebus Ecclesia sua quicquam donare, vel commutare, vel vendere audeat &c. 12. q. 2.* Quibus textibus pro Immobilium Conservatione salubriter decreta *c. 1. c. Cum Apostolica 7. c. Tua 8. De ijs qua à Pralat. c. 1. c. Nulli liceat alienare Rem Ecclesia sua Immobilem 5. c. Si quis 6. &c. Unico in 6. Clement. Dudum: De Reb. Eccles. non alien. & omnium maximè Constitutione Pauli II. Extravag. Unic. inter*
- ¹¹ *Communes eodem Tit. relata confirmantur, & declarantur: & cum tempore accesserint imprimis Decretum PP. S. Synodi Tridentinæ sess. 22. cap. 11. de Reformat. Deinde Corpore juris non clausæ varix Constitutiones Apostolicæ Leonis X. quæ incipit *Ad audientiam 8.* Id. Maij 1517. Julij III. quæ incipit *Cum sicut accepimus 23.* Maij 1552. Pauli IV. quæ incipit *Injunctum pridie Id. Julij 1556.* Pij V. quæ incipit *Et si de singulis 11.* Calend. Januarij 1569. Clementis VIII. quæ incipit *Ad Romani 1592.* editæ, & à Cherubino in *Bullar. Romano, Redoano Tract. cit. ad**
- ¹² *finem Donato E. cit. quest. 2. n. 5. &c.* relata. Et denique Urbani VIII. jussu 7. Septemb. 1624. editum, & earundem Rerum Temporalium, ad Monasteria, Conventus, Collegia, Congregationes, aliásque Religiosorum Domos pertinentium conservationem pertinens *Decretum S. Gongreg. Cardinal. Interpp. Concilij Tridentini: cujus mentio redibit p. 2. art. 5.* Hu-

Hujus, tam multiplicis & constantis prohibitionis ratio præcipua fuit, Necessitas & Utilitas Ecclesiarum, aliorumque ¹³ Locorum Sacrorum & Religiosorum: quibus ad conservandam fabricam, congruam sustentationem, & salaria ministris præbenda, alendos pauperes, aliasque Necessitates sublevandas, omnino expediebat, imo necessarium fuit, conservari Bona Temporalia Immobilia *can. Si quis obiecerit 1. q. 3.* istorumque liberam, & ab omni Canonica solennitate absolutam distractionem Administratoribus prohiberi: sicut sine Legali solennitate prohibita Tutoribus & Curatoribus est Alienatio Rerum Immobilium alicujus minoris *l. & §. 1. ff. De Reb. eorum, qui sub Tutela. & l. non est 2. C. de Prædijs minorum* Quibus non minus in hac re Privilegiata sunt Ecclesiæ *arg. c. 1. & c. Auditus 3. De in Integ. Restit.* propter periculum; ne Prælatorum, sæpe sibi & consanguineis suis plus æquo studentium, prodigalitate, & cæteris alienæ Administrationis vitijs facillè lædantur.

Iisdem Prælati Papæ inferioribus interdicta etiam est Alienatio Rerum Mobilium Pretiosarum, quæ servando servari ¹⁴ possunt, *Extravag. Unica cit. & Decreto S. Congregat. n. 12.* relato, ad Ecclesias, Monasteria &c. pertinentia, sicut Immobilia, ita etiam Pretiosa Mobilia prohibentibus; & argumento *L. Lex que 22. ff. De Administ. Tut. Mobilium Pretiosorum Alienationem Tutoribus prohibentis.* Ratio est; quia Res Immobiles & Mobiles Pretiosæ pari passu ambulant: & quò ad difficultatem & solennitatem Alienationis æquiparantur *L. cit. & L. Sancimus 21. C. De SS. Eccles. Panormit. in c. Nulli cit. n. 8. & Stephan. Quaranta in summa Bullar. V. Alienatio Rev. Eccles. n. 24.*

Quare, etiam ex justa causa, de rebus ad Ecclesias, Mona- ¹⁵ steria &c. pertinentibus, sine Canonica solennitate alienari in specie nequeunt. Primò Oppida, Castra, Pagi, Villæ, Prædia, Fundi, & similia Bona, quæ habent Radicem & Corporalia vocantur *L. jubemus c. Nulli aliis que text. cit.*

Secundò V usufructus, Census seu Redditus, & Pensiones ¹⁶ annuæ

annuæ ex re Immobili, prædio, fundo &c. provenientes, aliâque ejusmodi Jura incorporalia; quia propter stabilitatem & firmitatem suam Rebus Immobilibus accensentur; ac proinde cadunt sub liberæ Alienationis prohibitionem per *arg. c. Hoc consultissimo. 2. junctâ Glossâ V. Jura de Reb. Eccles. alienan. in 6.* & expressum textum *Clement. 1. De Verb. signif. ibi, Cùm que annui Redditus inter Immobilia censeantur à jure. Quaranta V. cit. n. 26.* & *Barbosa De Officio Potest. Episc. Allegat. 95. n. 44.*

17 Tertiò Jura & actiones rerum Immobilium & Mobilium Pretiosarum Immobilibus æquiparatarum. Idem n. 46. & *Palao Tract. 12. Disp. unicap. 15. §. & n. 1.* cùm etiam ista Immobilibus accensentur: & meritò; quia, ut bene *Gomez. Tom. 2. Var. cap. & n. 14.* talis judicatur actio, qualis est res, ad quam actio datur: & propterea, si quærat, an, quando Prælati nomine Ecclesiæ cedit actionem, Canonice solennitates requirantur, spectanda est res, ad quam illa datur; & siquidem ista Immobilis est, aut Immobili æquivalet, illarum interventu est opus: si verò Mobilis, & non Pretiosa sit, cedi liberè potest, ut ex communi & saltem in materia proposita, recepto *DD. sensu tradunt Azor p. 2. Instit. moral. lib. 9. cap. 1. q. 6.* & *Redoanus Tract. cit. Rub. 13. n. 15.*

18 Quartò Vasa aurea vel argentea, torques, tapetes & similia Templorum Ornamenta, auro, gemmis &c. intertextâ; & cætera magnæ æstimationis Supellex, quæ est de Thesaurò Ecclesiæ, eique propter materiæ pretium, artem vel antiquitatem, singularem confert splendorem; quia sunt Mobilia Pretiosa, *Lud. Engel Colleg. Jur. Canon. lib. 3. Tit. 13. n. 5.*

19 Quintò SS. Cælitum, non solum integra Corpora, sed aliæ etiam Reliquiæ insignes, v. g. Caput, Brachium, Manus, Pes alicujus Sancti, qui in magna apud omnes est veneratione; quippe, quæ auro, argento, gemmisque, & omni thesauro sunt pretiosiores teste *S. Chrylost. Homil. 8. de Laudibus S. Pauli,* præsertim, si muro inclusæ, aut aliter honorificè reconditæ essent;

essent; harum enim, uti & particularum insignibus reliquijs detractarum distractionem non facilè permitti, patet ex Praxi sive Stylo Curiaë Romanæ, eoque receptis Clausulis: & testantur M. Ant. Genuens. *Prax. Curiaë Archiep. cap. 71. n. 6.* & Riccius *Prax. Fori Eccles. p. 1. Decis. 63. n. 5.*

Sextò, Bibliotheca saltem copiosa, Tamburin. *de Iure Abbat. Tom. 3. Disp. 13. q. 2. n. 8. in fine,* & Lezana *summa 22. Regul. cap. 10. n. 4.* non singuli libri, præsertim destinati pro alijs melioribus, & utilioribus comparandis, nisi propter antiquitatem, aut aliam similem causam, Ecclesiaë vel Monasterio afferrent specialem utilitatem vel splendorem; huiusmodi enim, tanquam res Mobiles Pretiosa, Alienationi non solenni obnoxij non sunt, Donatus *Tract. cit. quest. 50.*

Septimò, Mancipia Ecclesiastica sive Servi, ex quibus, à Fidelibus, pro suorum peccatorum redemptione, donatis aut venditis Ecclesiasticum Patrimonium olim magnam partem sæpe constabat, teste Gonzalez *in c. Injustum 4. de Res. Permut. n. 4.* & propterea, tanquam Pretiosa res, alienari prohibiti sunt *c. Episcopi. 4. de Reb. Eccles. alien. & c. Injustum. cit. & c.* exceptis ferè tribus casibus: & Primò quidem, si ejusmodi servi essent fugitivi: qui, quòd Ecclesiaë judicarentur inutiles, permutari, vel alio modo alienari poterant, per *text. can. Fugitivi. 12. q. 2. & c. Injustum cit.* Secundò à Prælate, qui Ecclesiaë de rebus suis tantundem contulit, vel acquisivit, manumitti, juxta collatæ rei modum, permittebantur *can. Injustum, can. Si quisqualibet & c. q. cit. can. Si Episcopus. 12. q. 5. c. Consensus. 3. & c. Episcopi cit. de Reb. Eccles. alien.* Tertiò Servi benemeriti, hoc est, qui insigne aliquod servitium Ecclesiaë, vel istius intuitu, Prælate præstiterunt, libertate donari poterant, ex concessione Concilij Agathens. *can. Si quos de servis q. 2. cit. relati Glosa & Turcremata ibi in princip.*

Octavò, Multò minùs alienari ab Ecclesiarum Prælati, & alijs Administratoribus poterant Mancipia Rustica, sive Servi

D

glebæ

glebæ aut fundo excolendo adscripti, per *tex. c. Nulli. §. cit. & Novell. 7. cap. 1.* quòd hujusmodi Mancipium sive Servus fundo quodammodo inhærere, imò ejus portio, sive pars quædam esse videatur; atque ita inter Immobilia connumeretur. *l. Jubemus cit. & l. Si quis inquilinos 112. ff. De Legatis. 1. Panormit. in c. Nulli cit. n. 2. Menochius Retinende possess. Remed. 3. n. 117. & Molina Tract. 2. de l. & l. disput. 465. n. 3.* cùm ejusmodi Mancipium, licèt naturaliter à fundo discretum corpus, pars tamen istius sit instrumentalis; ideòque terræ, ejus culturæ destinatum est, quodammodo membrum vocetur *l. Cùm satis 23. C. de Agricol. & Censu. &* ratione connexionis sequatur naturam agrorum & prædiorum, quibus cohæret, ut colligitur ex *l. Longæ. 3. ff. de Divers. & temp. Prescript. & eo;* quòd Judæi, quantumvis emere & retinere Christiana Mancipia, sive servos non possint *can. Fraternitatem Dist. 54. c. Multorum. 2. Princip. & c. fin. de Judais,* Adscripticios tamen, & ex eis Natos sive Originarios habere permittantur *c. Multorum cit. §. Hi verò. Panormit. ibi n. 1. Sylvester V. Judæus, quest. 2. & Sanchez lib. 1. Moral. cap. 31. n. 31.*

23 Nondò, integri Greges ovium, Armenta boum &c. quia, propter continuam multiplicationem fœtuum, computantur inter Res mobiles Pretiosas, Immobilibus æquiparatas: & servando possunt servari. *§. Sed & gregis. 38. Instit. De Rerum Divisione,* etsi singula animalia distrahi liberè possint *cit. Genuens. cap. 75. n. 7. & Riccius Decis. 61.*

24 Decimò, generaliter aliæ Res, quæ Ecclesiæ, Monasterio &c. annuos fructus afferre, & servando servari, sive, ultra triennium durare consueverunt, secundum Gloss. in *l. Unic. V. Usucapione C. Si adversus Usucap. Azor. cap. 1. cit. q. 5. & Palao cit. §. 1. n. 2.*

25 Quanti autem valoris, ut Pretiosæ censeantur, esse debeant Res Mobiles, non satis constat; nam *cit. Palao,* ut centum aureorum valorem attingant, requirit: *Donatus Tract. cit. quest.*

quest. 48. n. 2. triginta: Diana p. 4. Tract. 4. Miscell. Resol. 227. viginti quinque aureis aestimatas, Pretiosas, & alienari sine solennitate prohibitas censeri: idque à S. Congreg. Cardinal. declaratum refert, etsi valde notandam moneat opinionem Palai.

Nobis hac in re attendenda videtur Praxis, & Consuetudo: quæ in una Provincia plùs, quàm in alia: & plùs Episcopis quàm alijs Prælati: & ex his ijs, qui S. R. I. Principes aut Status sunt, plus quàm alijs indulget: & Prælati Calicum, aliorumque vasorum aureorum & argenteorum, & aliorum ejusmodi veterum, quantumvis notabilis pretij, Ornamentorum Commutationem pro novis permittit; quòd talis Commutatio, cum non nisi in bonum Ecclesiæ intendi soleat, ferè obnoxia non sit periculo damnificationis, ut advertit cit. Engel. n. 5.

Neque, ut arguit Quaranta V. cit. n. 24. obstat; quòd Prælati sint quasi Ecclesiæ Tutores: quibus Mobilium, quæ servando servari possunt, omnium Alienatio est interdicta l. Lex que cit. quia sicut Prælatorum munus, utpote perpetuum, tempore; ita etiam potestate amplius est, quàm Tutorum, quorum Officium tantum est temporale. Vnde etiam, quod Tutoribus non ita facilè permittitur. l. Tutor. 13. §. 2. ff. De Administ. Tutor: modicas Donationes, etiam gratuitas, de Rebus Ecclesiæ facere Prælati possunt, per text. c. Caterum. 3. de Donat. & ibi DD. Imò ab istis etiam annulos, torques, & vasa argentea atque aurea, vel etiam prædium aliquod, ut bene meritis dentur, pecuniâ aliquando comparari cum Navarro De Reddit. Eccles. monito. 47. & Laiman. Tract. De Rev. Eccles. Alienat. cap. 3. n. 43. docet Pirrhing Method. Jur. Canon. lib. 3. Tit. 13. n. 18.

Dubium hîc est de Pecuniâ: quam, etiamsi in magna quantitate sit, Mobilibus, quæ servando servari non possunt, accensent; & propterea liberè expendi à Rerum Ecclesiasticarum Administratoribus posse censent Sylvester V. Alienatio,

quest. 8. n. 7. Molina l. cit. & Riccius p. 1. cit. Decis. 50. n. 3. quòd inventa sit ad Commutationes faciendas, emendùmque; & non detur, aut accipiatur, ut conservetur: sed ut in aliud, scilicet, usus quotidianos consumatur: & reposita non fructificet, sed maneat otiosa secundùm can. Eyciens dist. 88. & receptam doctrinam S. Thomæ 2. 2. quæst. 78. art. 1. ad 6. & Cajetani Comment. in 2. 2. princip.

28 Verùm, etsi cit. Doctoribus, id sentientibus de pecunijs, quæ ex Locationum mercedibus, aliisque redditibus, ex fructibus venditis &c. percipiuntur, facile consentiant: eam tamen, quæ ad Prædij, Domorum, Censuum, aliarumque rerum Immobilium, aut Mobilium Pretiosarum Emptionem destinata, vel ad futuras Ecclesiæ, vel Monasterij necessitates in arca reposita est, liberè expendi posse negant Azor cit. q. 1. Quaranta n. 25. & alij apud Barbosam Allegat. cit. n. 40. quòd hujusmodi pecunia ratione Destinationis censenda sit inter Immobilia, aut Mobilia Pretiosa, quæ ipsi debent subrogari.

29 Sed de hac etiam id non universaliter verum; & cum cit. Palao n. 5. Donato quæst. 52. & Vasquez de Redditibus cap. 6. §. 2. n. 44. distinguendum existimo, inter pecuniam, quæ ad hunc finem donata, aut à Testatore est relicta, vel ex Immobili vendita, pro alia ejusmodi, aut Mobili Pretiosa emenda, comparata, vel Monasterio data est, ut ex ejus censibus sustentetur v. g. Monialis: & inter eam, quæ ad Immobilium emptionem simpliciter, & sine voto, aut juramento destinata est à Prælato vel ejus Antecessore: & priorem quidem Immobilibus aut Mobilibus Pretiosis, ac proinde sine Canonica Solennitate alienari prohibitis, accensendam; non item posteriorem; quòd huic Destinatio illa omninò accidentaria sit, & pecuniæ conditionem mutare non videatur.

30 His cit. Barbosa n. 43. addit, & à Rota decisum ait, liberè alienari à Prælato non posse magnam quantitatem pecuniæ, quæ in Ecclesiæ non tantùm fructu, sed Thesau-

ro efflet, & ad futuras neceffitates, vel confervandum Eccle-
fia Patrimonium, afferuaretur.

ARTICULUS IV.

*De Rebus, quarum libera Alienatio ijsdem Jure
eft permiffa.*

SUMMARIUM.

1. Alienari liberè poffunt Mo-
bilia non Pretiofa,
2. De Jure Imperiali & Eccleſia-
ſtico,
3. Prohibitionis Generalitatem
ad Immobilia, & Pretiofa re-
ſtringente,
4. Et iſtorum etiam, ſi exigui va-
loris ſint, Alienationem per-
mittente,
5. Juxta communem intelle-
ctum can. Terrulas. 12. q. 2.
6. Cum can. ſine exceptione q.
cit. non ſatis conſpirantem.
7. Nova prioris expoſitio:
8. Cui tamen adverſatur Aucto-
ritas & Praxis.
9. Qua cum illo, aliter intelle-
cto, conciliatur.
10. Qua res Exigua? Varij ſen-
ſus DD.
11. Nos arbitrio Judicis relin-
quimus:
12. Textu can. Si quis q. 2. cit.
13. Et Romana Curia Stylo non
obſtante.
14. Qua Exiguarum, etiam Inu-
tilium, ratio eſt:
15. Imò etiam aliarum in caſu
maxima neceſſitatis:
16. Et earum, qua de Jure ne-
queunt retineri:
17. Trium etiam Caſuum Extra-
vag. Ambitioſæ.
18. Quibus juramentum de non
alienando obſtare,
19. Et latè interpretandum ali-
qui volunt.
20. Melius alij hoc ad aliena-
tiones Jure illicitas reſtrin-
gunt,
21. Ejus ſtrictam interpretatio-
nem lata præferentes,
22. Et Libertati faventes,
23. Sine præjudicio Religionis.
24. Expoſitio c. Veritatis 14. de
Jurejurando. Decla-